

1891-06-07

AFSENDER

Jens Ferdinand Willumsen

MODTAGER

Johan Rohde

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
Paris (Frankrig)

Omtalte personer:
Den Frie Udstilling
Det Kongelige Danske Kunstakademi
Valdemar Kleis
Karl Madsen
Odilon Redon
Hans Willumsen
Jan Willumsen
Juliette Willumsen

Arkivplacering:
Tilg. 392, Håndskriftsamlingen, Det
Kgl. Bibliotek.

Omtalte udstillinger:
Salon de Champs-Élysées
Salon de Champ-de-Mars

DOKUMENTINDHOLD

Willumsen har færdiggjort Familievasen. Hans radering Frugtbarhed har fået hård kritik hjemme i Danmark - særlig af Karl Madsen. I Paris mødtes han med Odilon Redon og fik købt litografier af ham til Rohde. Derudover beskriver Willumsen en aften på kunstnerkabareten Chat Noir.

TRANSSKRIFTION

Søndag d. 7 Juni 1891.

16 Rue Pestalozzi

Kjære Rohde.

Udenfor Dørene er der intet Nyt at fortælle, da jeg intet har set de to store Udstillinger Champs Elysées og Champs de Mars har jeg ikke set endnu, den første skal være under al Kritik den anden skal være bedre, dog interessere særligt ved en Del Kunstindustri som Glas, Ceramique og Møbler, som følge af den forfærdelige Cencur som Komiteerne har udøvet, har der dannet sig en Salon refusée; begyndt meget ivrigt af dem alle uden Undtagelse, efterhaanden har de bedste trukket sig ud af det, saa der skal heller intet findes der, som

"Erindringen vil fæstne som god Kunst". Jeg roder hjemme hos mig selv, her har jeg rodet i de sidste to Maaneder uden en Times Ophold, jeg har kastet mig i armene paa Ceramiken, jeg fik en Ide som jeg modellerede min Kone og jeg og Jan Bjørn og da den var modelleret som en Slags Vase saa maatte den har Farve, og da jeg ikke vidste hvordan det gik til, saa købte jeg mig en fransk Bog derom fra 1864 og oversatte og eksperimenterede efter o.s.v. til den Dag i Dag hvor jeg næsten kan sige at jeg hverken ved ud eller ind, skjøndt jeg har begyndt at smøre Farver dog i Løbet af en 8e Dage, skulde den staa blank skinnende i dybe Farver her hjemme igjen. Det er noget Satans Kram den Emaillé, den er næsten ikke til at Beregne, naar vi vil have

en Farve lige i Prikken.

Skjøndt det er slemme Dønninger som er naaet ned til mig i Anledningen af min Raderingen, saa har dog ingen været værre end den Karl Madshenske Tilskuer¹, den gjorde mig ondt, skjøndt den ikke er det værd; saa modbydeligt næsvist og ondskabsfuld har aldrig nogen hidtil behandlet mig; og det er Noget jeg ikke saa let vil kunde tilgive ham og jeg haabe han snart maa faa en Fornemmelse deraf. Jeg vilde gjerne eje et Exemplar hvis De kunde skaffe mig det. Pengene for Raderingerne vilde jeg gjerne have sendt herover til mig, ligesom Bretagnekonen (glemmer vel Klejs ikke at sende helst inden den 15. Juni). For Redons Lihografier maatte jeg af med 25 Fr., jeg købte dem af ham selv, hvorfor han skrev sit

navn udenfor paa Bindet (latterligt).

Det glæder os meget snart at skulde se Dem her ovre i disse
Pariseromgivelser, Det er højt Trappetrin at tage at komme op

i parralille Sphærer her som paa hvilken vi staa hjemmme, men Paris har
da den Fordel ikke allene at hjælpe os til at gjøre Trappetrinet; men fra det
at arbejde ud igjen med stadigt fremadstræbende Kræfter,
det er underligt hvormeget der er at se og forstaa her i Paris, altid nyt altid
videre, jeg blev forleden inviteret i Chat-noir, Entreen til Theatret der
koster 6 Fr, der havde jeg ellers aldrig udsigt til at komme.

Det er i denne Kunstnerkneipe, at en hel Del unge Kunstnere paa vor
Alder, særlig Digtere som paa Grund af mangel paa Anerkjendelse af
mangel paa respective store Lærere altid er bleven holdt nede som
talentløse fordi de vil noget andet. Skuespillere har der ikke Raad til at
holde, saa er det indrettet med farvede Skyggebilleder, hvortil der bliver
holdt Foredrag eller declameret om., gjennem

alt gaar en nye Aand, som særlig gjør Publikum til gode med
Latterlighederne i de svage Partier hos de Gamle., skade at jeg ikke kunde
følge med i det svære Franske. Men det fornøjelige er at se hvorledes at
sligt kan skyde sig frem, det skal ses, gjør voldsom Nytte, og kan kun
existere og opstaa i en stor Verdensby. Man maa ikke tro at det alt
sammen var Løjer, der var de fineste stemningsfyldte Skuespil med
stemningsfyldte Skyggebilleder, for en Gourmand.

Det var da en Smule udenfor Dørene.

Men saa er der det med Deres Rejse herover hvorfor vil komme om
Sommeren, naar De nu kom til Efteraaret, blev her hele Vinteren, saa
Udstillingerne om Foraaret, og rejste ud paa Landet

i Frankrig eller hjem, saa vilde det passe langt bedre for alting.

Min Kone har det godt hun finder sig tilfreds i Forholdene, hun indser
Nytten i at være her og saa vel særligt da hun nu har sin smukke Dreng,
som hun er saa henrykt for, han trives godt, vejer 16 Pund skjøndt han kun
er godt 4 Maaneder.

I Disse Dage afsender jeg et stort Billede til Klejs, af Pont St. Michel, med
Notre Dame i Baggrunden, paa den nu afsluttede Udstilling hang det
under Navnet "la fourmilier". Myretuen. -Han vil maaske betale Fragten
frem og tilbage, det vil ikke blive stort da det er rullet om en Stok; men vi
maa leve saa knapt som muligt, da min

Fader i forrige Maaned nægtede ikke at vilde hjælpe mig mere
regelmæssig.

Er det sandt at Akademiet alligevel modtog Overskuddet af den fri
Udstilling, det vilde ærgre mig forfærdeligt, tænk hvilket Grundfond 8000

Kr, nu staar vi der med tomme Hænder igjen, de bliver aldrig fornuftige de Kunstmalere.

Deres.

J. F Willumsen

Mange Hilsener.

¹ Se Karl Madsens anmeldelse af Den Frie Udstilling i Tilskueren (April-Maj 1891) s. 323-343. Tilskueren var et dansk månedsskrift for litteratur, kunst, samfund og videnskab (1884-1939).

OMTALTE VÆRKER

- J.F. Willumsen: *Type på en Bretagne-kone* (1890) olie på lærred, 64x57,5 cm J.F. Willumsens Museum, Acc. 1230 J.F. Willumsen: *Billede af livet på Paris' kajer* (1890) olie på lærred, 150x150,5 cm J.F. Willumsens Museum, Acc. 508 J.F. Willumsen: *Frugtbarhed* (1891) Stregætsning, 24,7x34,2 cm J.F. Willumsen: *Familievasen. Faderen, moderen og deres nyfødte barn* (1891). Ejance med indfarvede glasurer, 51x51 cm. Uspecificerede litografier af Odilon Redon.

Søndag d. 7. Juni 1891.

8

16 Rue Pestalozzi

Äldre Rohde.

Wenfor Jörene er det intet nyt
at fortælle, da jeg intet har
set de to store Udstillinger
Champs Elysées og Champ de Mars
har jeg ikke set endnu den
første skæl være under en Kritik
den anden skæl være bedre, dog
interessere særligt ved en del
Kunstindustri som Glas, Ceramique
og Möbler, som følge af den forfø-
derlige Censur som Komiteerne har
udvirket, har det dannet sig en
Salon refusée; begynder meget
ivrigt af den alle uden Undtagelse
efterhaanden har de bedste trukket
sig ud af det, saa det skæl
heller intet findes der, som

"Beindringen vil fastne som god
Kunst". Jeg roder hjemme
hos mig selv, her har jeg rodet
i de sidste to Maanedes uden
en Times Ophold, jeg har karteret
mig i armene paa Ceyaniken,
jeg fik en Ide som jeg modellerede
min Kone og jeg og Jan Björn,
og da den var modeleret som
en Sags Vær saaa maatte den
have Farve, og da ^{de} ikke vidste
hvordan det gik til, saa kjøbte
jeg mig en fransk Bog derom fra
1864 og oversatte og eksperimenterede
efter o.s.v. til den Dag i Dag
hvor jeg næsten kan sige at jeg
hverken ved ind eller ud, skjøndt
jeg har begyndt at smøre Farver
dog i Løbet af en 8de Dage, skulde
den staa blank skinnende i
dybe Farver her hjemme igjen.
Det er noget Satans Krav den
Emaille, den er næsten ikke til
at Bærgne, naar vi vil have

en Farve lige i Trikken.

Skønt det er skummene Dørmiger
som et naaet ned til mig i Aulens
vinger af min Raderingen, saa
har dog ingen været værre end den
Karl Marckenske Tilsker, den gjorde
mig ondt; skønt den ikke er det
vandt; saa modbydeligt nærvist og
ondskabsfuld har aldrig nogen hidtil
behandlet mig; og det er noget
jeg ikke saa let vil kunne tilgive
ham og jeg haaber han snart skal
faa en Fornemmelse deraf. Jeg
ville gjerne gaa et Exemplar hvis
de kunde skaffe mig det. Eugene
for Raderingerne & ville jeg gjerne have
sendt herover til mig, ligesom
Bretagnekonen (glemmes vel ikke
at sende helst inden den 15 Juni).
For Redons Lithografier maatte jeg af
med 25 Fr., jeg købte dem af ham
selv, hvorfor han skrev sit navn
udenfor paa Billedet (latterligt).

Det glæder os meget snart at
skulde se dem herovre i disse
Pariser omgivelser, Det er højt
Trappetrim at tage at komme op

i parallelle Sphæres her som
paa hvilken vi staa hjemme,
men Paris har da den Fordel
ikke allene at hjælpe os til at
gjøre Trappetrinet; men fra der
at arbejde ud igjen med stærkt
fremadtræbende Kræfter, ~~men~~
det er underligt hvormeget det
er at se og forstaa her i Paris, altid
nytt altid videre, jeg blev forleden
inviteret i Chat-noir, Entree
til Theatret der koster 6 Fr, der havde
jeg ellers aldrig modt til at komme.

Det er i denne Kunstnerknejske,
at en hel Del unge Kunstnere
paa vor Aetis, særlig Digtere som
paa Grund af mangel paa Anse-
kjendelse af mangel paa respec-
tive Lærere altid er bleven holdt
nede som talentløse fordi de vil
noget andet. Skuespillere har der
ikke Raad til at holde saa er det
indrettet med farverik 'Skjæffigheder'
hvortil der bliver holdt Foredrag
eller declameret om, gennem

alt gaar en nye Aant, som
særlig gjør Publikum til gode
med Latterlighederne i de svage
Partier hos de Gamle, skade
at jeg ikke kunde følge med i det
svære Franske. Men det for-
nøjelige er at se hvorledes at
sligt kan skyde sig frem, der
skal ses, gjør voldsom Rytte,
og kan kun existere og opstaa
i en stor Verdensby. Man
maa ikke tro at det ~~var~~ alt
saamen var Løjer, det var de
fineste stemningsfulde Skuespil
med stemningsfulde Skysgebilleder,
for en Gourmand.

Det var da en Lunde udenfor
Døren.

Men saa er det med dens
Rejse herover hvorfor vil komme
om Sommeren, naar de nu
kom til Efteraaret, blev her
hele Vinteren, saa Fortællingene
om Foraaret, grejste ud paa Landet

~~te~~ i Frankrig eller hjem, saa
ville det passe langt bedre for
alting.

Min kone har det godt hun
finder sig tilfreds i Forholdene,
hun indser Nytten i at vere
her og saa vel særligt da hun
nu har sin smukke Dreng, som
hun er saa henrykt for, han
trives godt, vejer 16 lb skjönt
hans kun er godt 4 Maanedes.

I disse Dage afsendte jeg et
stort Billede til Klejs, af
Pont St Michel, med Notre Dame
i Baggrunden, paa den nu af
sluttede Udstilling hang det under
navnet "la fourmilier." Myretuen.

- Han vil maaske betale Tøjet
frem og (maaske) tilage, det vil
ikke blive stort da det er tullet om
en Stok; men vi maa leve saa
knap som muligt, da min

Fader i fornige Maaner næstet
ihho at vilde hjælpe mig mere
regelmæssig.

Er det sandt at Akademiet
alligevel modtog Overskuddet
af den friudstilling, det vilde
argere mig forfærdeligt, tænke
hvilket Grundfond 8000 Kr, nu
staar vi des med tomme Hænder
igjænt, de bliver aldrig fornuftige
de Kunstmalere.

Deres.

J. T. Willumsen

Mange Hilsener.